

Datum

24 november 2022

Onderwerp

Inbreng VNG voor CD Onderwijs aan vluchtelingen 30 november

Geachte dames en heren,

Op woensdag 30 november debatteert u met de ministers Dijkgraaf en Wiersma over onderwijs aan vluchtelingen in het po/vo/mbo/ho.

Vanuit de VNG hebben we behoefte aan visie:

- Op onderwijs aan vluchtelingenkinderen
- Op taalonderwijs aan volwassen Oekraïners

Gemeenten willen een visie op onderwijs aan vluchtelingenkinderen

Gemeenten maken zich zorgen over het hoge aantal vluchtelingenkinderen dat onderwijs moet krijgen. Het kost bij deze aantallen moeite locaties en docenten te vinden.

Het onderwijs aan vluchtelingenkinderen valt nu uiteen in twee categorieën: dat aan Oekraïense kinderen en dat aan kinderen van in asielopvang. Dat kunnen zowel kinderen zijn van statushouders die nog wachten op huisvesting of van asielzoekers.

Momenteel is er nog steeds sprake van een opvangcrisis. Zowel kinderen en jongeren die nog in de asielprocedure zitten als degenen die al een verblijfsstatus hebben, verblijven in tijdelijke (crisis)noodopvanglocaties. Schoolbesturen worden geacht het nieuwkomersonderwijs in samenwerking met de gemeente te organiseren, maar dit lukt vaak niet omdat het verblijf op één opvanglocatie vaak van korte duur is.

Ook ruimtegebrek en het lerarentekort maken de situatie problematisch. Internationale schakelklassen zitten overvol en gemeenten geven aan dat kinderen op een wachtlijst belanden. Het gevolg is dat kinderen soms maandenlang geen onderwijs krijgen. Gemeenten vinden dit zeer onwenselijk: alle kinderen, ongeacht hun achtergrond of status, zouden onderwijs moeten kunnen genieten.

Dit beeld wordt bevestigd door een flitspeiling die de VNG onder zijn leden heeft gehouden en die als bijlage is toegevoegd: het overgrote merendeel van de vluchtelingenkinderen krijgt onderwijs. Daarbij is er nauwelijks een verschil tussen Oekraïense kinderen en kinderen van asielzoekers. Het duurt wel even voordat kinderen les krijgen en dat komt vooral door de beschikbaarheid van docenten en klaslokalen een knelpunt is.

Tegen deze achtergrond vragen we u het kabinet op te roepen een visie te ontwikkelen hoe onderwijs aan vluchtelingen, Oekraïners en anderen, te organiseren:

- De visie moet gericht zijn op de integratie van Oekraïense kinderen, kinderen van asielzoekers en statushouders en Nederlandse kinderen in het onderwijsstelsel.
- Verder is het nodig voor de Internationale Schakelklassen een wettelijke status te regelen. Daarmee is deze vorm van onderwijs niet meer afhankelijk van de welwillendheid van het huidige onderwijsveld van de druk op het onderwijsbudget.

De behoefte aan zo'n visie is des te meer urgent omdat steeds duidelijker wordt dat ook de Oekraïense kinderen hier lang zullen verblijven.

Taalonderwijs aan Oekraïense volwassenen

Daarnaast maken gemeenten zich zorgen over de zelfredzaamheid van volwassen Oekraïners. Om zelfredzaam te zijn, is het belangrijk dat de doelgroep de Nederlandse taal kan lezen, spreken en schrijven. Oekraïners vallen onder de doelgroep van de middelen in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). De hoogte van de WEB-middelen is vastgesteld voordat de Oekraïners naar Nederland kwamen waardoor deze middelen niet toereikend zijn. Dit betekent dat er veel diversiteit bestaat tussen gemeenten. Sommige gemeenten hebben volwassen educatie- en maatschappelijke oriëntatie ingericht voor Oekraïners terwijl deze doelgroep bij andere gemeenten op een (lange) wachtlijst komt te staan. Ook krijgen we signalen dat er sprake is van een gebrek aan capaciteit bij de aanbieders waardoor niet de juiste vorm van onderwijs geboden kan worden.

We vragen u het kabinet het kabinet op te roepen ook op dit punt met een visie te komen voor deze doelgroep. Het is onzeker of en hoe lang ze blijven maar het is wel duidelijk dat ze onderdeel uitmaken van de maatschappij en onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen.